

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a șasea)

15 iulie 2015 *

„Concurență — Înțelegeri — Piața europeană a oțelului pentru precomprimare — Stabilirea cotelor și a prețurilor, împărțirea pieței și schimbul de informații comerciale sensibile — Decizie prin care se constată o încălcare a articolului 101 TFUE — Plafonul de 10 % din cifra de afaceri — Cifra de afaceri relevantă — Cooperare pe parcursul procedurii administrative — Orientările din 2006 privind calcularea cuantumului amenzilor”

În cauza T-391/10,

Nedri Spanstaal BV, cu sediul în Venlo (Țările de Jos), reprezentată inițial de M. Slotboom și de B. Haan, ulterior de M. Slotboom, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de P. Van Nuffel, de S. Noë și de V. Bottka, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect o cerere de anulare a Deciziei C(2010) 4387 final a Comisiei din 30 iunie 2010 privind o procedură în temeiul articolului 101 TFUE și al articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul COMP/38344 – Oțel pentru precomprimare), modificată prin Decizia C(2010) 6676 final a Comisiei din 30 septembrie 2010 și prin Decizia C(2011) 2269 final a Comisiei din 4 aprilie 2011,

TRIBUNALUL (Camera a șasea),

compus din domnii S. Frimodt Nielsen (raportor), președinte, F. Dehousse și A. M. Collins, judecători,

grefier: domnul J. Plingers, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 27 iunie 2014,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: neerlandeza.

Hotărâre

Obiectul litigiului

- 1 Prezenta acțiune este îndreptată împotriva Deciziei C(2010) 4387 final a Comisiei din 30 iunie 2010 privind o procedură în temeiul articolului 101 TFUE și al articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul COMP/38344 – Oțel pentru precomprimare) (denumită în continuare „decizia inițială”) prin care a fost sancționată o înțelegere între furnizorii de oțel pentru precomprimare (denumit în continuare „OPC”) care au participat la operațiuni de stabilire a cotelor, de alocare a clienților, de stabilire a prețurilor și de schimb de informații comerciale sensibile privind prețul, volumul și clienții, la nivel european, regional și național.
- 2 Decizia inițială a fost adresată de Comisia Europeană către:
 - ArcelorMittal SA;
 - ArcelorMittal Wire France SA;
 - ArcelorMittal Fontaine SA;
 - ArcelorMittal Verderio Srl;
 - Emesa-Trefilería, SA (denumită în continuare „Emesa”);
 - Industrias Galycas SA (denumită în continuare „Galycas”);
 - ArcelorMittal España, SA;
 - Trenzas y Cables de Acero PSC, SL (denumită în continuare „Tydsa”);
 - Trefilerías Quijano SA (denumită în continuare „TQ”);
 - Moreda-Riviere Trefilerías, SA (denumită în continuare „MRT”);
 - Global Steel Wire, SA (denumită în continuare „GSW”);
 - Socitrel – Sociedade Industrial de Trefilaria, SA (denumită în continuare „Socitrel”);
 - Companhia Previdente – Sociedade de Controle de Participações Financeiras (denumită în continuare „Companhia Previdente”);
 - voestalpine Austria Draht GmbH (denumită în continuare „Austria Draht”);
 - voestalpine AG;
 - Fapricela Indústria de Trefilaria, SA (denumită în continuare „Fapricela”);
 - Proderac – Productos Derivados del Acero, SA (denumită în continuare „Proderac”);
 - Westfälische Drahtindustrie GmbH (denumită în continuare „WDI”);
 - Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. KG (denumită în continuare „WDV”);

- Pampus Industriebeteiligungen GmbH & Co. KG (denumită în continuare „Pampus”);
- Nedri Spanstaal BV (denumită în continuare „Nedri”), reclamanta;
- Hit Groep BV;
- DWK Drahtwerk Köln GmbH, Saarstahl AG (denumite în continuare, împreună, „DWK”);
- Ovako Hjulbro AB;
- Ovako Dalwire Oy AB;
- Ovako Bright Bar AB;
- Rautaruukki Oyj;
- Italcables SpA (denumită în continuare „ITC”);
- Antonini SpA;
- Redaelli Tecna SpA (denumită în continuare „Redaelli”);
- CB Trafilati Acciai SpA (denumită în continuare „CB”);
- ITAS – Industria Trafilera Applicazioni Speciali SpA (denumită în continuare „Itas”);
- Siderurgica Latina Martin SpA (denumită în continuare „SLM”);
- Ori Martin SA;
- Emme Holding SpA, fostă, iar ulterior denumită din nou Trafilerie Meridionali SpA (denumită în continuare „Trame”).

3 Decizia inițială a fost modificată de Comisie de două ori.

4 În primul rând, la 30 septembrie 2010, Comisia a adoptat Decizia C(2010) 6676 final de modificare a deciziei inițiale (denumită în continuare „prima decizie de modificare”). În esență, prima decizie de modificare a avut ca efect reducerea cuantumului amenzilor impuse următoarelor societăți: ArcelorMittal Verderio, ArcelorMittal Fontaine și ArcelorMittal Wire France, ArcelorMittal España, WDI și WDV.

5 Prima decizie de modificare a fost adresată tuturor destinatarilor deciziei inițiale.

6 În al doilea rând, la 4 aprilie 2011, Comisia a adoptat Decizia C(2011) 2269 final de modificare a deciziei inițiale (denumită în continuare „a doua decizie de modificare”). În esență, a doua decizie de modificare a avut ca efect, printre altele, reducerea cuantumului amenzilor impuse următoarelor societăți: pe de o parte, ArcelorMittal, ArcelorMittal Verderio, ArcelorMittal Fontaine și ArcelorMittal Wire France, iar pe de altă parte, SLM și Ori Martin. Doar aceste societăți au fost destinate ale celei de a doua decizii de modificare.

7 La inițiativa Tribunalului, după caz, tuturor societăților care au introdus acțiune împotriva deciziei inițiale le-a fost comunicată a doua decizie de modificare.

- 8 Nedri a fost întrebată de Tribunal cu privire la efectele care pot rezulta din aceste modificări ale deciziei inițiale asupra conținutului argumentației sale, iar Nedri a avut posibilitatea să își adapteze motivele și concluziile pentru a lua în considerare aceste efecte eventuale.
- 9 În acest fel, decizia inițială, astfel cum a fost modificată prin prima și prin a doua decizie de modificare, constituie, în vederea soluționării prezentei acțiuni, „decizia atacată”.
- 10 Împotriva deciziei inițiale, a primei decizii de modificare, a celei de a doua decizii de modificare sau a scrisorilor adresate de Comisie ca urmare a cererilor formulate de anumiți destinatari ai deciziei inițiale cu privire la o nouă apreciere a capacității lor de plată au fost introduse 28 de acțiuni (cauza T-385/10, ArcelorMittal Wire France și alții/Comisia, cauza T-388/10, Productos Derivados del Acero/Comisia, cauza T-389/10, SLM/Comisia, cauza T-391/10, Nedri Spanstaal/Comisia, cauza T-393/10, Westfälische Drahtindustrie și alții/Comisia, cauza T-398/10, Fapricela/Comisia, cauza T-399/10, ArcelorMittal España/Comisia, cauza T-406/10, Emesa-Trefilería și Industrias Galycas/Comisia, cauza T-413/10, Socitrel/Comisia, cauza T-414/10, Companhia Previdente/Comisia, cauza T-418/10, voestalpine și voestalpine Wire Rod Austria/Comisia, cauza T-419/10, Ori Martin/Comisia, cauza T-422/10, Trafileries Meridionali/Comisia, cauza T-423/10, Redaelli Tecna/Comisia, cauza T-426/10, Moreda-Riviere Trefilerías/Comisia, cauza T-427/10, Trefilerías Quijano/Comisia, cauza T-428/10, Trenzas y Cables de Acero/Comisia, cauza T-429/10, Global Steel Wire/Comisia, cauza T-436/10, Hit Groep/Comisia, cauza T-575/10, Moreda-Riviere Trefilerías/Comisia, cauza T-576/10, Trefilerías Quijano/Comisia, cauza T-577/10, Trenzas y Cables de Acero/Comisia, cauza T-578/10, Global Steel Wire/Comisia, cauza T-438/12, Global Steel Wire/Comisia, cauza T-439/12, Trefilerías Quijano/Comisia, cauza T-440/12, Moreda-Riviere Trefilerías/Comisia, cauza T-441/12, Trenzas y Cables de Acero/Comisia, cauza T-409/13, Companhia Previdente și Socitrel/Comisia).

Istoricul cauzei

Sectorul care face obiectul procedurii

Produsul

- 11 Înțelegerea sancționată de Comisie a privit OPC. Această expresie desemnează cabluri metalice și toroane din bare și tije laminate la cald, în rulouri cu spire nearanjate (fil machine) și în special, pe de o parte, oțelul pentru beton pretensionat, acesta din urmă fiind destinat realizării balcoanelor, a piloților de fundație sau a conductelor și, pe de altă parte, oțelul pentru beton postcomprimat, acesta din urmă fiind destinat arhitecturii industriale, arhitecturii subterane sau construirii podurilor [decizia atacată, considerentul (2)].
- 12 Gama de produse din OPC cuprinde mai multe tipuri de cabluri unifilare (de exemplu, cablurile netede, sârma albă sau galvanizată, cablurile cu amprență, cu nervuri), precum și mai multe tipuri de toroane (de exemplu, toroane galvanizate, cu amprență, acoperite cu polietilenă sau metalice). Toroanele din OPC sunt compuse din trei sau din șapte fire. OPC se vinde în mai multe diametre. Cu toate acestea, Comisia nu a luat în considerare toroanele speciale – cu alte cuvinte, toroanele galvanizate sau acoperite, lubrificate sau văcsuite, și hobanele, adică toroanele galvanizate acoperite și cablurile galvanizate utilizate în construcția de poduri [decizia atacată, considerentele (3) și (4)].
- 13 În decizia atacată s-a arătat de asemenea că, în numeroase țări, este necesar un agrement tehnic eliberat de autoritățile naționale. Procedurile de certificare necesită aproximativ șase luni [decizia atacată, considerentul (5)].

Structura ofertei

- 14 Luați în considerare în ansamblu și potrivit deciziei atacate, membrii înțelegerii controlau aproximativ 80 % din vânzările în cadrul Spațiului Economic European (SEE). În majoritatea țărilor, mai mulți dintre cei mai mari producători erau prezenți alături de câțiva producători locali. Majoritatea acestor cei mai mari producători făceau parte din grupuri metalurgice care produceau și bare și tije laminate la cald, în rulouri cu spire nearanjate (fil machine), o materie primă a OPC, care constituie principalul element de cost. În timp ce întreprinderile neintegrate erau obligate să cumpere propriile materii prime de pe piață, întreprinderile integrate se bazau în general pe aprovizionările existente în cadrul grupului lor. În întreaga perioadă a înțelegerii constatate în decizia atacată, industria a declarat supracapacități substanțiale și durabile de OPC [decizia atacată, considerentele (98) și (99)].
- 15 În anul 2001, valoarea vânzărilor de OPC în cadrul SEE s-a ridicat la aproximativ 365 de milioane de euro pentru un volum total de aproximativ 600 000 de tone în cursul aceluiași an. Aceste vânzări au fost constituite, între 20 % și 25 %, din fir de OPC și între 75 % și 80 %, din toron de OPC, aceste valori medii prezentând câteva diferențe în funcție de fiecare țară. Italia a fost țara în care consumul de OPC a fost cel mai mare (aproximativ 28 % din vânzările de OPC în cadrul SEE). Alte mari țări consumatoare au fost Spania (16 %), precum și Țările de Jos, Franța, Germania și Portugalia (8 %-10 % fiecare) [decizia atacată, considerentul (100)].

Structura cererii

- 16 Potrivit deciziei atacate, structura cererii de OPC era foarte eterogenă. Producătorii de materiale de construcție prefabricate și întreprinderile de inginerie specializate utilizau OPC, de exemplu, în construcții de stabilizare a clădirilor sau a podurilor. Clientela se compunea dintr-un număr foarte mic de clienți mari – de exemplu, Addtek International Oy AB (denumită în continuare „Addtek”), devenită ulterior Consolis Oy AB, care reprezenta între 5 % și 10 % din consumul de OPC în Uniunea Europeană – și un număr mare de clienți mai mici [decizia atacată, considerentele (101) și (102)].
- 17 Modelele comerciale variaua de la un stat membru la altul. Producătorii de OPC și clienții lor încheiau adesea contracte-cadru de șase sau de douăsprezece luni. Prin urmare, în funcție de cererea acestora, clienții comandau cantități exprimate în tone care se înscriau în intervalul de volum convenit la prețul convenit. Contractele erau prelungite în mod regulat, în urma altor negocieri [decizia atacată, considerentul (103)].

Schimburi comerciale în cadrul Uniunii și al SEE

- 18 Potrivit celor relatate în decizia atacată, volumele vânzărilor de OPC în perioada relevantă pentru înțelegere arată că schimburile comerciale dintre statele membre ale Uniunii erau intense. OPC a fost produs și comercializat în întregul SEE, inclusiv în Norvegia [decizia atacată, considerentul (104)].

Nedri și societatea-mamă a acesteia, Hit Groep

- 19 Nedri este un producător de OPC.
- 20 În intervalul 1969-1994, Nedri s-a aflat sub controlul direct sau indirect al Hoogovens Groep BV. Între 1 mai 1987 și 28 februarie 1994, acest control a fost exercitat prin intermediul societății Hoogovens Industriële Toeleveringsbedrijf BV, care deținea integral acțiunile Nedri.

- 21 La 28 februarie 1994, Hoogovens Groep a vândut această societate, inclusiv filiala sa Nedri deținută integral, către trei întreprinderi. În consecință, numele societății Hoogovens Industriële Toeleveringsbedrijf a fost modificat pentru a deveni Hit Groep BV, care a continuat să dețină integral acțiunile Nedri.
- 22 Între 1 mai 1994 și 31 decembrie 1997, Nedri a fost o filială deținută integral de Nedri Draht Beteiligungs GmbH, la rândul ei deținută în proporție de 70 % de Hit Groep și în proporție de 30 % de Thyssen Draht AG.
- 23 Între 1 ianuarie 1998 și 17 ianuarie 2002, Hit Groep a deținut din nou integral acțiunile Nedri.
- 24 La 17 ianuarie 2002, Nedri a fost vândută către Vadeho III BV.
- 25 După mai puțin de o lună, la 15 februarie 2002, Vadeho III a vândut 95 % din participația sa la capitalul Nedri unor investitori privați, iar restul de 5 % membrilor conducerii Nedri. Printr-o convenție din 6 mai 2003, Nedri a preluat activitățile WDI în ceea ce privește OPC. Începând cu 14 mai 2003, WDI deține o participație de 30 % la capitalul Nedri, iar după 20 noiembrie 2006, Ovako Holdings BV, care este deținută integral de Pampus Stahlbeteiligungs GmbH, deține 70 % din capitalul Nedri.
- 26 În anul 2001, cifra de afaceri a Nedri în cadrul SEE în ceea ce privește OPC s-a ridicat la 31 641 636 de euro. Cifra sa de afaceri mondială consolidată în anul 2009 a fost de 67 420 000 de euro.

Procedura administrativă

- 27 La 9 ianuarie 2002, Bundeskartellamt (autoritatea germană de concurență) a transmis Comisiei documente privind o cauză aflată pe rolul unei instanțe locale germane competente în materia litigiilor de muncă, referitoare la concedierea unui fost angajat al WDI. Acest angajat a afirmat că fusese implicat într-o încălcare a articolului 101 TFUE privind OPC. În acest context, el a întocmit o listă cu întreprinderile implicate și a furnizat primele informații cu privire la încălcare [decizia atacată, considerentul (105)].

Prima cerere de clemență și de imunitate acordată DWK

- 28 La 18 iunie 2002, DWK a prezentat Comisiei un memorandum referitor la o încălcare a articolului 101 TFUE privind OPC, în care erau implicate atât ea, cât și alte întreprinderi. În acest context, DWK a precizat că spera să beneficieze de Comunicarea Comisiei din 19 februarie 2002 privind imunitatea la amenzi și reducerea cuantumului amenzilor în cauzele referitoare la înțelegeri (JO C 45, p. 3, denumită în continuare „Comunicarea privind clemența”) [decizia atacată, considerentul (106)].
- 29 La 3 iulie 2002, reprezentanții DWK au avut o întâlnire cu Comisia și au avut discuții cu privire la procedura de clemență. La 19 iulie 2002, Comisia a acordat DWK imunitate condiționată la amendă în temeiul punctului 8 litera (b) din Comunicarea privind clemența, întrucât a fost prima care a furnizat elemente de probă ce îi permiteau Comisiei să constate o încălcare a articolului 101 TFUE referitoare la o înțelegere prezumată între producătorii de OPC în întreaga Uniune [decizia atacată, considerentul (107)].

Inspecțiile și solicitările de informații

- 30 La 19 și la 20 septembrie 2002, în conformitate cu articolul 14 alineatul (2) sau (3) din Regulamentul nr. 17 al Consiliului din 6 februarie 1962, Primul regulament de punere în aplicare a articolelor [101 TFUE] și [102 TFUE] (JO 1962, 13, p. 204, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 3), Comisia a efectuat verificări, printre altele, în incintele WDI, DWK, Tycsa, Nedri, ITC, Redaelli, Itas, SLM și Edilsider

(societate care aparține domnului V., un agent de vânzări al Tréfileeurope Italia Srl, devenită ArcelorMittal Verderio), precum și la filialele fiecăreia dintre acestea sau la întreprinderile aflate în legătură cu acestea [decizia atacată, considerentul (108)].

- 31 Începând cu 19 septembrie 2002, în conformitate cu articolul 11 din Regulamentul nr. 17 și cu articolul 18 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele [101 TFUE] și [102 TFUE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167, rectificare în Ediție specială, 08/vol. 4, p. 269), Comisia a adresat mai multe solicitări de informații întreprinderilor destinate ale deciziei inițiale, societăților-mamă ale acestora, altor întreprinderi, anumitor persoane (un salariat pensionar al Redaelli, ulterior consilier comercial, și un agent de vânzări al Tréfileeurope Italia prin intermediul Edilsider) și anumitor asociații profesionale [decizia atacată, considerentul (109)].
- 32 La 7 și la 8 iunie 2006, în conformitate cu articolul 20 din Regulamentul nr. 1/2003, Comisia a efectuat o inspecție la sediul („studio”) al unui membru al familiei unui fost salariat al Redaelli [decizia atacată, considerentul (114)].

Alte cereri de clemență și răspunsurile date de Comisie

- 33 Printre destinatarii deciziei atacate, anumite societăți precum ITC, Nedri, SLM, Redaelli și WDI au introdus cereri oficiale de clemență în temeiul comunicării privind clemența. Tycsa a confirmat existența unor acorduri anticoncurențiale, însă nu a solicitat clemența [decizia atacată, considerentul (110)].
- 34 ITC a solicitat clemența la 21 septembrie 2002, prezentând elemente de probă contemporane referitoare la reuniunile dintre producătorii de OPC care s-au desfășurat între anii 1979 și 2002. La 11 noiembrie 2002, ITC a prezentat de asemenea o declarație de întreprindere. La 10 ianuarie 2003, Comisia a acordat ITC o reducere provizorie a amenzilor, de ordinul a 30 %-50 %, cu condiția ca aceasta să continue să respecte cerințele prevăzute la punctul 21 din Comunicarea privind clemența [decizia atacată, considerentul (111)].
- 35 La 17 octombrie 2002, Tycsa a răspuns la o solicitare de informații, recunoscând faptele și furnizând probe care o incriminau. La 21 octombrie 2002, răspunzând la o solicitare de informații, Redaelli a prezentat probe care o incriminau și, la 20 martie 2003, a solicitat oficial să beneficieze de Comunicarea privind clemența. La 23 octombrie 2002, răspunzând la o solicitare de informații, Nedri a prezentat probe, solicitând de asemenea să beneficieze de aplicarea Comunicării privind clemența. La 30 octombrie 2002, răspunzând la o solicitare de informații, SLM a solicitat o reducere a cuantumului amenzilor. La 4 noiembrie 2002 și, ulterior, la 6 martie 2003 și la 11 iunie 2003, Tréfileeurope a furnizat informații autoincriminatoare în răspunsul la o solicitare de informații, precum și o declarație de întreprindere pentru a beneficia de aplicarea Comunicării privind clemența. La 17 martie 2004, Galycas a răspuns la o solicitare de informații, recunoscând faptele și făcând anumite declarații incriminatoare. La 19 mai 2004, WDI a prezentat o declarație de întreprindere pentru a beneficia de aplicarea Comunicării privind clemența. La 28 iunie 2007, între alte contacte cu Comisia, ArcelorMittal a depus o cerere de clemență care cuprinde în principal notele olografe contemporane, care acoperă perioada cuprinsă între anii 1992 și 2002, ale unui fost angajat al Emesa [decizia atacată, considerentul (112)].
- 36 Admițând cererile de clemență, Comisia a adresat Nedri și WDI o scrisoare, datată 19 septembrie 2008, prin care le-a informat cu privire la indisponibilitatea imunității la amenzi și la intenția acesteia, în temeiul punctului 26 din Comunicarea privind clemența, de a aplica o reducere a amenzilor în limitele prevăzute la punctul 23 litera (b) din această comunicare. În aceeași zi, Comisia a adresat o scrisoare către Redaelli și SLM prin care a respins cererea de clemență a acestora [decizia atacată, considerentul (113)].

Deschiderea procedurii și comunicarea privind obiecțiunile

- 37 La 30 septembrie 2008, Comisia a adoptat o comunicare privind obiecțiunile care a vizat mai multe societăți, printre care și Nedri.
- 38 Toți destinatarii comunicării privind obiecțiunile au depus observații scrise în răspunsurile la obiecțiunile formulate de Comisie.

Accesul la dosar și audierea

- 39 Destinatarii comunicării privind obiecțiunile au putut să obțină accesul la dosarul Comisiei sub forma unei copii pe un DVD. În paralel, societățile au primit și o listă în care au fost enumerate documentele cuprinse în dosarul investigației și în care s-a menționat gradul de acces la fiecare document. Acestea au fost informate că DVD-ul le dădea acces integral la toate documentele pe care Comisia a putut să le obțină în cursul investigației, cu excepția documentelor sau a părților din documente care conțineau secrete comerciale și alte informații confidențiale. Accesul la documentele aferente clemenței a fost acordat la sediul Comisiei.
- 40 HIT Groep a obținut acces la partea din răspunsul dat de Nedri la comunicarea privind obiecțiunile referitoare la răspunderea societății-mamă, iar la 19 decembrie 2008 Nedri a obținut acces la partea din răspunsul dat de Hit Groep la comunicarea privind obiecțiunile referitoare la răspunderea societății-mamă.
- 41 La 11 și la 12 februarie 2009 a avut loc audierea. La aceasta au participat toate întreprinderile destinate ale comunicării privind obiecțiunile, cu excepția Hit Groep, a Emesa și a Galycas.
- 42 14 întreprinderi au invocat de asemenea o incapacitate de plată în sensul punctului 35 din Orientările privind calcularea amenzilor aplicate în temeiul articolului 23 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 1/2003 (JO 2006, C 210, p. 2, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 264, denumite în continuare „Orientările din 2006”). Ele au prezentat justificări în susținerea acestei cereri.

Solicitările suplimentare de informații

- 43 Ulterior, Comisia a adresat solicitări de informații către GSW, MRT, Tydsa, TQ, Companhia Previdente și Socitrel pentru a clarifica anumite aspecte referitoare, printre altele, la structura întreprinderilor acestora. Societățile respective au răspuns între 6 martie 2009 și 15 aprilie 2009.
- 44 De asemenea, Comisia a adresat solicitări de informații tuturor destinatarilor deciziei inițiale pentru a stabili valoarea vânzărilor de produse relevante, precum și cifra de afaceri a grupurilor. Toți destinatarii au răspuns la aceste solicitări.

Decizia atacată

- 45 Decizia atacată privește o înțelegere între furnizorii de OPC care au participat la operațiuni de stabilire a cotelor, de alocare a clientelei, de stabilire a prețurilor și de schimb de informații comerciale sensibile privind prețul, volumul și clienții, la nivel european, național și regional. Potrivit considerentului (1) al deciziei atacate, aceste întreprinderi au săvârșit în acest mod o încălcare unică și continuă a articolului 101 alineatul (1) TFUE și, începând cu 1 ianuarie 1994, a articolului 53 alineatul (1) din Acordul privind SEE. Acțiunile ilicite au avut loc cel puțin de la începutul anului 1984 și au continuat până la 19 septembrie 2002.

- 46 Investigația a implicat 18 întreprinderi. În considerentele (122)-(133) ale deciziei atacate, acordurile din cadrul înțelegerii care face obiectul procedurii sunt descrise în termeni generali. Aceste considerente sunt rezumate în continuare, în măsura în care situația de fapt descrisă în acestea permite o mai bună înțelegere a cadrului litigiului.
- 47 Începând cel puțin din prima jumătate a anilor '80 (1984) și până la momentul inspecțiilor efectuate de Comisie, la 19 și la 20 septembrie 2002, mai multe întreprinderi care își desfășurau activitatea în sectorul OPC au fost implicate parțial sau constant în acorduri paneuropene constând într-o fază cunoscută sub numele „din Zürich” și o fază cunoscută sub numele „europeană” sau în acorduri naționale ori regionale, după caz. Acordurile paneuropene și acordurile naționale sau regionale urmăreau același obiectiv global de a menține echilibrul pentru a evita căderea prețurilor pe o piață europeană în schimbare, caracterizată de capacități de producție excesive. În consecință, întreprinderile au încercat permanent să evite o concurență feroce pe piața lor națională sau pe piețele de export, încheind acorduri în materie de cote, de prețuri sau de alocare a clientelei.

Clubul din Zürich și acordurile regionale

- 48 Prima fază a acordului paneuropean este denumită „Clubul din Zürich”. Astfel, între 1 ianuarie 1984 și 9 ianuarie 1996, în urma unei presiuni puternice exercitate asupra prețurilor în acea perioadă, Tréfileurope SA, Nedri, WDI, DVK – sau predecesorii acestora – și Redaelli – aceasta din urmă reprezentând mai multe alte întreprinderi italiene (cel puțin în anii 1993 și 1995) – au stabilit cote pentru fiecare țară (Germania, Spania, Franța, Italia, Austria și Benelux), au împărțit clienții, au adoptat prețuri și au schimbat informații comerciale sensibile. Acestora li s-au alăturat producătorii spanioli, Emesa în anul 1992 și Tyrsa în anul 1993, care, în aceeași perioadă, au început de asemenea să se reunească, în ceea ce privește piața iberică, cu alți producători spanioli, într-o primă fază, apoi și cu producători portughezi în cadrul „Clubului España”. În anii '80, reuniunile Clubului din Zürich s-au desfășurat în principal la Zürich (Elveția), iar în anii '90, la Düsseldorf (Germania).
- 49 Cel mai târziu începând cu 23 ianuarie 1995 și în tot cursul anului 1995, întreprinderile italiene Redaelli, ITC, CB și Itas (ultimele trei fiind adesea reprezentate de Redaelli) au negociat un acord (revizuit) de cote cu ceilalți producători din Clubul din Zürich, care trebuia să reglementeze vânzările producătorilor italieni și ale celorlalți producători din Clubul din Zürich în Italia și în restul Europei. În final, nu s-a încheiat niciun acord, întrucât cotele la export revendicate de producătorii italieni au fost considerate foarte ridicate. Această situație a contribuit la dizolvarea Clubului din Zürich, a cărui ultimă reuniune confirmată a avut loc la 9 ianuarie 1996.
- 50 La 5 decembrie 1995, întreprinderile italiene Redaelli, ITC, CB și Itas au încheiat totuși între ele un acord de stabilire a cotelor, atât în cadrul pieței italiene, cât și referitor la exporturile din Italia către restul Europei („Clubul Italia”). Ulterior, acestor întreprinderi italiene li s-au alăturat (din nou) Tréfileurope și Tréfileurope Italia, SLM, Trame, Tyrsa, DWK și Austria Draht. Întâlnirile au avut loc regulat în vederea monitorizării aplicării acordului referitor la cote, a stabilirii prețurilor (inclusiv a unei suprataxe denumite „supliment”), a alocării clientelei și a schimbului de informații sensibile din punct de vedere comercial și s-au derulat până la efectuarea inspecției de către Comisie. Aceste societăți au recurs la un sistem de supraveghere sofisticat prin intermediul unor terți independenți care controlau în mod regulat prețurile și volumul real vândut clienților din Italia.
- 51 Între Clubul din Zürich și Clubul Italia exista o coordonare specifică. Redaelli, iar ulterior Tréfileurope informau membrii acordului paneuropean. La rândul lor, participanții din Clubul Italia erau de asemenea informați cu privire la evoluțiile pertinente ale acordului paneuropean prin intermediul Redaelli, iar ulterior al Tréfileurope, al DWK și al Tyrsa, care participau la cele două cluburi.

52 În paralel, în tot cursul anului 1996, întreprinderile italiene (cel puțin Redaelli, CB, ITC și Itas), Tycsa și Tréfileurope au negociat și au ajuns la sfârșitul anului 1996 la un acord specific intitulat „Acordul din Sud”, care stabilea cota de penetrare a fiecărui participant în țările din sud (Belgia, Spania, Franța, Italia și Luxemburg) și care cuprindea un angajament din partea acestora de a negocia cotele împreună cu ceilalți producători din Europa de Nord.

Clubul Europa și acordurile regionale

53 Pentru a depăși criza Clubului din Zürich, foștii participanți la acesta (existând însă o participare mai puțin regulată a producătorilor italieni, în special Redaelli) au continuat de asemenea să se întâlnească în mod regulat în intervalul ianuarie 1996-mai 1997. Tréfileurope, Nedri, WDI, DWK, Tycsa și Emesa (denumite în continuare „membrii permanenți”) au adoptat în final, în luna mai 1997, un acord paneuropean revizuit prin care au împărțit cote care erau calculate pe baza unei regiuni de referință specifice și a unei perioade de referință specifice (din al patrulea trimestru al anului 1995 până în primul trimestru al anului 1997). Această a doua fază a acordului paneuropean este denumită „Clubul Europa”.

54 În plus, membrii permanenți și-au alocat clientela și au stabilit prețurile produselor (în mod specific atât în funcție de țară, cât și în funcție de client). Aceștia au adoptat reguli de coordonare care includ numirea coordonatorilor responsabili pentru punerea în aplicare a acordurilor în funcție de țară și pentru coordonarea cu alte întreprinderi interesate, care își desfășoară activitatea în aceleași țări sau care privesc aceiași clienți. Mai mult, reprezentanții acestora s-au reunit în mod regulat la diferite niveluri (directori și reprezentanți ai vânzărilor) pentru a monitoriza punerea în aplicare a acordurilor. Aceștia au schimbat informații comerciale sensibile. În caz de îndepărtare de la comportamentul comercial convenit, se aplica un sistem adecvat de compensare.

55 În cadrul acestui acord paneuropean, membrii permanenți, cărora li s-au alăturat ocazional producătorii italieni și Fundia Hjulbro AB (denumită în continuare „Fundia”), au întreținut și contacte bilaterale (sau multilaterale) și au participat la stabilirea prețurilor și la alocarea clientelei pe bază ad-hoc, dacă aveau un interes (în funcție de prezența lor pe piața în discuție).

56 În perioada cuprinsă între cel puțin luna septembrie 2000 până la efectuarea inspecțiilor de către Comisie, în luna septembrie 2002, membrii permanenți, precum și ITC, CB, Redaelli, Itas și SLM au avut reuniuni regulate cu scopul de a integra întreprinderile italiene în Clubul Europa în calitate de membri permanenți.

57 În aceeași perioadă, în plus față de stabilirea unor cote generale în funcție de zona geografică, a fost discutată împărțirea cotelor în funcție de client. Întreprinderea care coordona în mod obișnuit o anumită piață națională trebuia să gestioneze și negocierile pentru o alocare în detaliu a cotelor în funcție de clientul stabilit în acea țară.

58 Membrii Clubului Europa au încercat de asemenea să primească în calitate de membri permanenți nu numai pe producătorii italieni, ci și pe toți ceilalți producători importanți ai OPC cu care avuseseră acorduri sau cu care întreținuseră în trecut contacte bilaterale sau multilaterale și să redistribuie cotele europene în funcție de țară, după cum se procedase în cadrul Clubului din Zürich.

59 În paralel cu acordul paneuropean și cu Clubul Italia, cinci întreprinderi spaniole – TQ, Tycsa, Emesa, Galycas și Proderac (aceasta din urmă începând cu anul 1994) – și două întreprinderi portugheze – Socitrel din luna aprilie 1994 și Fapricela din luna decembrie 1998 – au convenit, în privința Spaniei și a Portugaliei, să își mențină stabilă cota de piață și să stabilească cote, să aloce clienți, inclusiv în cazul achizițiilor publice de lucrări, și să stabilească prețurile și condițiile de plată. În plus, acestea au schimbat informații comerciale sensibile (Clubul España).

- 60 Acordurile paneuropene și regionale (Clubul Italia/Clubul España/Acordul din Sud) au rămas în vigoare până la momentul inspecțiilor efectuate de Comisie în luna septembrie 2002.
- 61 În ceea ce privește în mod specific Nedri, Comisia constată că aceasta a participat direct la înțelegere în intervalul 1 ianuarie 1984-19 septembrie 2002 [considerentul (802) al deciziei atacate].
- 62 În continuare, Comisia arată că Hit Groep a deținut direct sau indirect întregul capital al Nedri, de la 1 mai 1987 până la 1 mai 1994 și de la 31 decembrie 1997 la până la 17 ianuarie 2002. În ceea ce privește perioada intermediară, în care Nedri a aparținut Nedri Draht Beteiligungs, la rândul ei deținută în proporție de 70 % de Hit Groep și în proporție de 30 % de Thyssen Draht, Comisia arată că nu dispune de elemente suficiente prin care să probeze că Hit Groep a exercitat sau a putut exercita o influență decisivă asupra Nedri. În consecință, Comisia nu stabilește în sarcina Hit Groep răspunderea pentru comportamentul ilicit al Nedri în intervalul 1 mai 1994-31 decembrie 1997 [considerentul (804) al deciziei atacate].
- 63 În considerentele (805)-(812) ale deciziei atacate, Comisia prezumă că Hit Groep, care deținea integral acțiunile Nedri în intervalul 1 ianuarie 1998-17 ianuarie 2002, a exercitat asupra acestuia o influență decisivă și respinge argumentele prezentate de Hit Groep prin care a încercat să respingă această prezumție.
- 64 La articolul 1 punctul 9) din decizia atacată, Comisia consideră că Nedri și Hit Groep au încălcat articolul 101 TFUE prin participarea, de la 1 ianuarie 1984 până la 19 septembrie 2002, în ceea ce privește Nedri, și de la 1 ianuarie 1998 până la 17 ianuarie 2002, în ceea ce privește Hit Groep, la un ansamblu de acorduri și practici concertate în sectorul OPC.
- 65 La articolul 2 punctul 9) din decizia atacată, Comisia impune, pe de o parte, în solidar în sarcina Nedri și a Hit Groep, o amendă de 5 056 500 de euro și, pe de altă parte, în sarcina Hit Groep, o amendă de 1 877 500 de euro.

Procedura și concluziile părților

- 66 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 13 septembrie 2010, Nedri a formulat prezenta acțiune.
- 67 Prin decizia din 6 iunie 2011, Tribunalul a solicitat Comisiei să îi transmită a doua decizie de modificare. Comisia a dat curs acestei cereri la 16 iunie 2011.
- 68 Prin scrisoarea din 26 iulie 2011, Nedri a arătat că nu dorea să își adapteze motivele ca urmare a adoptării celei de a doua decizii de modificare.
- 69 Procedura scrisă a fost declarată terminată la 15 decembrie 2011 odată cu depunerea de către Comisie a unui corrigendum la duplică.
- 70 Întrucât compunerea camerelor Tribunalului a fost modificată începând cu 23 septembrie 2013, judecătorul raportor a fost repartizat la Camera a șasea, căreia, în consecință, i-a fost atribuită prezenta cauză la 3 octombrie 2013.
- 71 Raportul preliminar prevăzut la articolul 52 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului din 2 mai 1991 a fost comunicat Camerei a șasea la 8 noiembrie 2013.

- 72 La 17 decembrie 2013, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 64 din Regulamentul de procedură din 2 mai 1991, Tribunalul a adresat în scris o întrebare reclamantei în ceea ce privește repercusiunile eventuale ale Hotărârii din 18 iulie 2013, Schindler Holding și alții/Comisia (C-501/11 P, Rep., EU:C:2013:522), cu privire la primul motiv invocat în susținerea acțiunii pe care a formulat-o. Reclamanta a dat curs acestei solicitări.
- 73 Prin scrisoarea din 30 ianuarie 2014, Nedri s-a desistat de primul motiv invocat în susținerea acțiunii, întemeiat pe încălcarea articolului 101 TFUE, a articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 și a obligației de motivare.
- 74 La 14 mai 2014, pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul a decis deschiderea procedurii orale.
- 75 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările scrise și orale adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 27 iunie 2014.
- 76 Nedri solicită Tribunalului:
- anularea articolului 1 punctul 9) din decizia atacată în ceea ce privește perioada în care a fost pusă în discuție răspunderea Hit Groep;
 - anularea articolului 2 punctul 9) din decizia atacată în ceea ce privește cuantumul amenzii care i-a fost aplicată;
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.
- 77 Comisia solicită Tribunalului:
- respingerea acțiunii;
 - obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

- 78 În susținerea cererii de anulare, Nedri invocă două motive.
- 79 În primul rând, Nedri susține că Comisia a încălcat articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, Orientările din 2006, precum și principiile echității și proporționalității și obligația de motivare întrucât a aplicat plafonul de 10 % la cifra de afaceri din exercițiul financiar precedent cifrei sale de afaceri din anul 2009, deși Comisia ar fi trebuit să aplice acest plafon la cifra de afaceri din anul 2002.
- 80 În al doilea rând, Nedri invocă încălcarea de către Comisie, pe de o parte, a punctului 23 din Comunicarea privind clemența și, pe de altă parte, a obligației de motivare, întrucât aceasta i-a acordat o reducere de numai 25 % din cuantumul amenzii în locul unei reduceri de 30 %.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, a Orientărilor din 2006, a principiilor echității și proporționalității și a obligației de motivare, în sensul că, la calcularea cuantumului amenzii pe care a aplicat-o Nedri, Comisia a aplicat plafonul de 10 % la exercițiul financiar din anul 2009, iar nu la exercițiul financiar din anul 2002

Evocarea deciziei atacate

- 81 Din considerentul (1063) și următoarele ale deciziei atacate reiese că, în vederea stabilirii plafonului de 10 % din cifra de afaceri prevăzut la articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, Comisia a apreciat că trebuie să ia în considerare cifra de afaceri din exercițiul financiar al anului 2009, aspect care a fost contestat de Nedri, care a considerat că ar fi trebuit să se refere la exercițiul financiar al anului 2002, ultimul an în care a participat la încălcare.

Argumentele părților

- 82 Nedri susține, în esență, că, în mod greșit, Comisia a aplicat plafonul de 10 % din cifra de afaceri din exercițiul financiar al anului 2009 și a respins cererea sa de a se referi în această privință la exercițiul financiar al anului 2002. Aceasta consideră că, în acest mod, Comisia a încălcat articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, Orientările din 2006, în special punctul 32 din acestea, precum și principiile echității și proporționalității.
- 83 În opinia reclamantei, din Hotărârea din 7 iunie 2007, Britannia Alloys & Chemicals/Comisia (C-76/06 P, Rep., EU:C:2007:326, punctele 20 și 25), rezultă că, atunci când au intervenit schimbări substanțiale cu privire la situația economică a întreprinderii între perioada în care a fost săvârșită încălcarea și data adoptării deciziei prin care i s-a aplicat amenda, trebuie să se țină seama de situația economică reală în perioada în care a fost săvârșită încălcarea.
- 84 Or, cifra de afaceri pe care a realizat-o în anul 2009 nu reprezintă în niciun caz, în opinia sa, un exercițiu complet de activitate economică normală într-o perioadă de 12 luni și nu reflectă situația sa reală în perioada în care a fost săvârșită încălcarea.
- 85 Astfel, cifra de afaceri realizată de Nedri a fost de 31 641 636 de euro în anul 2001 și de 69 345 000 de euro în anul 2009. Această evoluție se datorează, pe de o parte, creșterii puternice a prețului materiilor prime și, pe de altă parte, reluării activităților WDI în sectorul OPC în aceeași perioadă.
- 86 Nedri susține că, în consecință, au apărut schimbări substanțiale cu privire la situația economică a întreprinderii între perioada în care a fost săvârșită încălcarea și data adoptării deciziei finale, care justificau referirea Comisiei la ultimul exercițiu financiar din perioada încălcării, și anume cel al anului 2002.
- 87 În plus, reclamanta consideră că, întrucât este o întreprindere monoprodus, este sancționată mult mai puternic decât întreprinderile mari care dispun de o gamă largă de activități.
- 88 Comisia contestă această argumentație.

Aprecieria Tribunalului

– Evocarea principiilor

- ⁸⁹ Potrivit articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, Comisia poate aplica, prin decizie, amenzi întreprinderilor și asocierilor de întreprinderi atunci când, în mod intenționat sau din neglijență, acestea săvârșesc o încălcare a dispozițiilor articolului 101 TFUE sau ale articolului 102 TFUE. Pentru fiecare întreprindere și asociere de întreprinderi care participă la încălcare, amenda nu depășește 10 % din cifra de afaceri totală din exercițiul financiar precedent.
- ⁹⁰ Curtea a precizat că plafonul privind cifra de afaceri prevăzut la articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 are drept scop să evite ca amenzi aplicate de Comisie să fie disproporționate în raport cu importanța întreprinderii în cauză (Hotărârea *Britannia Alloys & Chemicals/Comisia*, EU:C:2007:326, punctul 24).
- ⁹¹ Este vorba, așadar, de o limită superioară, aplicabilă uniform tuturor întreprinderilor și exprimată în funcție de dimensiunea fiecăreia dintre acestea, care are un obiectiv distinct și autonom în raport cu cel al criteriilor privind gravitatea și durata încălcării. Singura sa consecință posibilă este reducerea cuantumului amenzii calculat pe baza acestor criterii până la nivelul maxim autorizat. Aplicarea acestuia presupune că întreprinderea în cauză nu plătește toată amenda care ar fi, în principiu, datorată pe baza unei aprecieri întemeiate pe criteriile respective (Hotărârea din 28 iunie 2005, *Dansk Rørindustri și alții/Comisia*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, Rec., EU:C:2005:408, punctele 281-283).
- ⁹² Cu alte cuvinte, obiectivul urmărit prin stabilirea, la articolul 23 alineatul (2), a unui plafon de 10 % din cifra de afaceri a fiecărei întreprinderi care a participat la încălcare este, printre altele, de a evita ca aplicarea unei amenzi într-un cuantum superior acestui plafon să depășească capacitatea de plată a întreprinderii la data la care aceasta este recunoscută ca fiind răspunzătoare pentru încălcare sau i se aplică de către Comisie o sancțiune pecuniară (Hotărârea din 4 septembrie 2014, *YKK și alții/Comisia*, C-408/12 P, Rep., EU:C:2014:2153, punctul 63).
- ⁹³ În ceea ce privește „exercițiul financiar precedent” în sensul articolului 23 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 1/2003, acesta vizează, în principiu, ultimul exercițiu complet de activitate al întreprinderii în cauză la data adoptării deciziei (Hotărârea din 28 aprilie 2010, *Gütermann și Zwicky/Comisia*, T-456/05 și T-457/05, Rep., EU:T:2010:168, punctul 80; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea *Britannia Alloys & Chemicals/Comisia*, punctul 83 de mai sus, EU:C:2007:326, punctul 32).
- ⁹⁴ Atât din obiectivele sistemului în care se înscrie articolul 23 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 1/2003, cât și din jurisprudența citată la punctul 92 de mai sus rezultă că aplicarea plafonului de 10 % presupune, pe de o parte, cunoașterea de către Comisie a cifrei de afaceri pentru ultimul exercițiu financiar care precedă data adoptării deciziei și, pe de altă parte, ca aceste date să reprezinte un exercițiu complet de activitate economică normală într-o perioadă de 12 luni (Hotărârea din 29 noiembrie 2005, *Britannia Alloys & Chemicals/Comisia*, T-33/02, Rec., EU:T:2005:428, punctul 38, și Hotărârea *Gütermann și Zwicky/Comisia*, punctul 93 de mai sus, EU:T:2010:168, punctul 95).
- ⁹⁵ Deși din Hotărârea *Britannia Alloys & Chemicals/Comisia*, punctul 83 de mai sus (EU:C:2007:326, punctul 32), reiese că, în vederea calculării plafonului amenzii prevăzute la articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, Comisia trebuie, în principiu, să ia în considerare cifra de afaceri realizată de întreprinderea în cauză în ultimul exercițiu complet la data adoptării deciziei prin care este aplicată amenda, rezultă totuși din contextul și din obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte dispoziția menționată că, atunci când cifra de afaceri a exercițiului financiar care precede

adoptarea deciziei Comisiei nu reprezintă un exercițiu complet de activitate economică normală într-o perioadă de 12 luni și, astfel, nu dă nicio informație utilă cu privire la situația economică reală a întreprinderii în cauză și cu privire la nivelul adecvat al amenzii care trebuie să îi fie aplicată, această cifră de afaceri nu poate fi luată în considerare în vederea stabilirii plafonului amenzii. În această din urmă ipoteză, care se va produce doar în împrejurări excepționale, Comisia are obligația să se refere, în vederea calculării plafonului amenzii, la ultimul exercițiu financiar complet care reflectă un an complet de activități economice normale (Hotărârea din 12 decembrie 2012, 1. garantovaná/Comisia, T-392/09, EU:T:2012:674, punctul 86, confirmată în recurs prin Hotărârea din 15 mai 2014, 1. garantovaná/Comisia, C-90/13 P, EU:C:2014:326).

- 96 Astfel, de exemplu, în cazul în care exercițiul financiar s-a încheiat înainte de adoptarea deciziei, însă conturile anuale ale întreprinderii în cauză nu au fost încă întocmite sau încă nu au fost comunicate Comisiei, aceasta din urmă are dreptul, chiar are obligația, să recurgă la cifra de afaceri realizată într-un exercițiu financiar anterior în scopul aplicării articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003. De asemenea, în cazul în care, din cauza unei reorganizări sau a unei modificări a practicilor contabile, o întreprindere a prezentat, în cazul exercițiului financiar precedent, conturi care privesc o perioadă mai mică de 12 luni, Comisia are dreptul să recurgă la cifra de afaceri dintr-un exercițiu complet anterior pentru a aplica această dispoziție. Comisia procedează similar dacă întreprinderea în cauză nu a realizat nicio cifră de afaceri în cursul exercițiului care precede adoptarea deciziei sale (Hotărârea Britannia Alloys & Chemicals/Comisia, punctul 94 de mai sus, EU:T:2005:428, punctul 39, confirmată prin Hotărârea Britannia Alloys & Chemicals/Comisia, punctul 83 de mai sus, EU:C:2007:326, punctele 27 și 30).
- 97 Cu toate acestea, s-a statuat că, în ceea ce privește argumentul unui reclamant potrivit căruia cifra sa de afaceri totală realizată într-un anumit an ar fi „ridicăată în mod artificial” din cauza unei pretinse majorări semnificative a prețurilor unei materii prime, era suficient să se arate că o asemenea împrejurare, dacă se presupune a fi dovedită, nu se opunea luării în considerare a unei asemenea cifre de afaceri în vederea calculării plafonului amenzii. Astfel, din jurisprudență se poate deduce că cifra de afaceri realizată de o întreprindere poate fi luată în considerare în acest scop, chiar dacă ar fi diferită semnificativ de cifrele de afaceri din exercițiile precedente, dacă aceasta corespunde unui exercițiu complet în care au fost desfășurate efectiv activități economice. În această privință, trebuie să se precizeze că menționarea, în jurisprudență, a unui „exercițiu complet de activitate economică normală” urmărește excluderea luării în considerare a unui exercițiu în care întreprinderea în cauză era în curs să își înceteze operațiunile, deși nu încetaseră încă toate activitățile economice, și, în general, a unui exercițiu în care comportamentul pe piață al întreprinderii în cauză nu corespundea comportamentului unei întreprinderi care își desfășoară activitatea economică în termeni obișnuiți. În schimb, unica împrejurare că cifra de afaceri sau beneficiul realizate într-un anumit exercițiu sunt semnificativ mai mici sau mai mari decât cele realizate în exercițiile precedente nu are semnificația că exercițiul respectiv nu constituie un exercițiu complet de activitate economică normală (Hotărârea din 12 decembrie 2012, Almamet/Comisia, T-410/09, EU:T:2012:676, punctul 253).
- 98 Pe de altă parte, potrivit unei jurisprudențe constante, motivarea impusă de articolul 296 TFUE trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză și să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției care a emis actul, astfel încât să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință de temeiurile măsurii luate, iar instanței competente să își exercite controlul. Cerința motivării trebuie apreciată în funcție de împrejurările cauzei, în special de conținutul actului, de natura motivelor invocate și de interesul destinatarilor sau al altor persoane vizate în mod direct și individual de actul respectiv de a primi explicații. Nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept pertinente, având în vedere că problema dacă motivarea unui act respectă condițiile impuse de articolul 296 TFUE trebuie să fie apreciată nu numai prin prisma modului de redactare, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă (Hotărârea din 2 aprilie 1998, Comisia/Sytraval și Brink’s France, C-367/95 P, Rec., EU:C:1998:154,

punctul 63, Hotărârea din 30 septembrie 2003, Germania/Comisia, C-301/96, Rec., EU:C:2003:509, punctul 87, și Hotărârea din 22 iunie 2004, Portugalia/Comisia, C-42/01, Rec., EU:C:2004:379, punctul 66).

- 99 În ceea ce privește principiul proporționalității, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței Curții, acesta impune ca actele instituțiilor Uniunii să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru realizarea obiectivelor legitime urmărite de reglementarea în cauză, înțelegându-se că, atunci când este posibilă alegerea dintre mai multe măsuri adecvate, trebuie să se recurgă la cea mai puțin constrângătoare și că inconvenientele cauzate nu trebuie să fie disproporționate în raport cu scopurile vizate (a se vedea Hotărârea din 17 octombrie 2013, Schaible, C-101/12, Rep., EU:C:2013:661, punctul 29 și jurisprudența citată).

– Cu privire la temeinicia primului motiv

- 100 În speță, Nedri susține, în esență, că între anii 2002 și 2009, structura acesteia s-a modificat, iar cifra sa de afaceri a crescut și că aceste împrejurări justifică neluarea în considerare a exercițiului financiar 2009 pentru a stabili plafonul de 10 % din cifra de afaceri, deoarece nu reflectă situația sa economică reală în perioada în care a fost săvârșită încălcarea (și anume, între anii 1987 și 2002).
- 101 Trebuie să se constate că cifra de afaceri a Nedri referitoare la exercițiul financiar 2009 corespunde „cifrei de afaceri totale din exercițiul financiar precedent” adoptării deciziei atacate și corespunde unui exercițiu complet în care reclamanta a desfășurat efectiv activități economice, aspect pe care, de altfel, aceasta nu îl contestă.
- 102 Având în vedere jurisprudența Tribunalului amintită la punctele 93 și 97 de mai sus, sunt, așadar, lipsite de pertință argumentele invocate de Nedri privind, pe de o parte, modificările structurale care au făcut obiectul acesteia și, pe de altă parte, majorarea cifrei sale de afaceri între anii 2002 și 2009, aceste elemente neconstituind, astfel, împrejurări excepționale de natură să justifice referirea de către Comisie la o cifră de afaceri dintr-un exercițiu anterior anului 2009.
- 103 În această privință, trebuie să se rețină că reluarea activităților WDI în sectorul OPC nu constituie, având în vedere jurisprudența amintită la punctul 96 de mai sus, o împrejurare excepțională care ar fi justificat referirea de către Comisie la un alt exercițiu financiar decât cel care preceda adoptarea deciziei atacate.
- 104 În ceea ce privește argumentația reclamantei întemeiată pe punctul 25 din Hotărârea Britannia Alloys & Chemicals/Comisia, punctul 83 de mai sus (EU:C:2007:326), în sensul că ar fi trebuit luată în considerare o cifră de afaceri care reflectă situația economică reală a acesteia „în perioada în care a fost săvârșită încălcarea”, ceea ce ar determina excluderea oricărui exercițiu ulterior acestei perioade, trebuie să se constate că o asemenea interpretare ar determina înlăturarea sistematică a jurisprudenței referitoare la articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, care prevede că, în afara unor împrejurări excepționale, trebuie să se facă referire la cifra de afaceri totală din exercițiul financiar care precede adoptarea deciziei atacate. În Hotărârea Britannia Alloys & Chemicals/Comisia, punctul 83 de mai sus (EU:C:2007:326), nu există niciun indiciu prin care Curtea să fi intenționat să se îndepărteze de această jurisprudență constantă. Dimpotrivă, trebuie să se constate că această jurisprudență este confirmată în mod clar la punctele 30 și 41 din Hotărârea Britannia Alloys & Chemicals/Comisia, punctul 83 de mai sus (EU:C:2007:326). În consecință, punctul 25 din hotărârea Curții trebuie interpretat în contextul împrejurărilor proprii acestei cauze, iar nu în sensul că are un domeniu general derogatoriu de la dispozițiile articolului 23 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 1/2003 și de la interpretarea dată acestora de jurisprudență.

- 105 În concluzie, fără a săvârși, aşadar, o eroare, Comisia s-a referit la cifra de afaceri a reclamantei aferentă anului 2009 ca fiind aceea pe care trebuia să o ia în considerare în conformitate cu jurisprudenţa amintită la punctele 93 şi 97 de mai sus.
- 106 În consecinţă, Comisia nu a încălcat articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003.
- 107 Rezultă că, prin referirea la exerciţiul financiar 2009 în vederea calculării plafonului de 10 % stabilit prin articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, Comisia nu a încălcat principiul proporţionalităţii, întrucât a luat în considerare, în conformitate cu obligaţia care îi revenea, ultimul exerciţiu complet de activitate economică normală a reclamantei într-o perioadă de 12 luni.
- 108 În sfârşit, trebuie respinsă critica întemeiată pe nemotivare, întrucât considerentul (1063) şi următoarele ale deciziei atacate expun într-un mod comprehensibil motivele pentru care Comisia s-a referit la cifra de afaceri a reclamantei din anul 2009.
- 109 În consecinţă, primul motiv trebuie respins.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea punctului 23 din Comunicarea privind clemenţa şi a obligaţiei de motivare, întrucât Comisia ar fi trebuit să acorde reclamantei o reducere de 30 %, iar nu de 25 % din cuantumul amenzii

Evocarea deciziei atacate

- 110 Din considerentele (1082)-(1087) ale deciziei atacate reiese că, în privinţa cooperării manifestate de Nedri, Comisia a apreciat că aceştia i se putea acorda o reducere a cuantumului amenzii de 25 %.

Argumentele părţilor

- 111 Nedri susţine că, întrucât a fost a doua întreprindere care îndeplineşte cerinţele prevăzute la punctul 21 din Comunicarea privind clemenţa, aceasta putea să beneficieze de o reducere care putea ajunge până la 30 % din cuantumul amenzii.
- 112 În primul rând, aceasta aminteşte că a comunicat elementele de probă de care dispunea la 23 octombrie 2002, şi anume puţin peste o lună după inspecţiile desfăşurate la 19 şi la 20 septembrie 2002. Comisia a considerat că reclamanta şi-a adus astfel contribuţia la procedură într-un stadiu timpuriu [considerentul (1087) al deciziei atacate]. În plus, reclamanta şi-a completat cererea de clemenţă la 29 martie 2004.
- 113 În al doilea rând, Nedri apreciază că Comisia recunoaşte că informaţiile numeroase şi detaliate pe care le-a furnizat – care priveau întregul acord paneuropean şi în special Clubul din Zürich, piaţa scandinavă, inclusiv Addtek, şi Clubul Europa – aveau o valoare adăugată importantă [considerentul (1084) al deciziei atacate].
- 114 Totuşi, Nedri consideră, pe de o parte, că, având în vedere modul în care Comisia a regrupat informaţiile menţionate în decizia atacată, nivelul de detaliere şi cantitatea acestor informaţii nu apar în măsura deplină.
- 115 Nedri consideră, pe de altă parte, că, în considerentul (1085) al deciziei atacate, Comisia a decis în mod greşit că informaţiile furnizate în legătură cu alocarea clientelei şi a cotelor pe piaţa germană nu contribuiseră puternic la înţelegerea sau la dovedirea încălcării. Astfel, Nedri consideră că este prima care a furnizat informaţii de valoare cu privire la discuţiile din cadrul Clubului Europa referitoare la alocarea clientelei şi a cotelor pe piaţa germană. Nedri precizează că a furnizat şi elemente de probă

referitoare la un număr mare de reuniuni privind alocarea clientelei. Astfel, informațiile obținute de Comisie cu privire la piața germană, vizate la notele de subsol 354-357 din decizia atacată, se referă la documentele provenite de la Nedri. În opinia acesteia, fără elementele de probă pe care le-a furnizat, Comisia ar fi putut dovedi doar desfășurarea a câtorva reuniuni, împrejurare pe care, potrivit reclamantei, Comisia nu a contestat-o în considerentul (1085) al deciziei atacate. Nedri adaugă că Comisia nu și-a întemeiat nici aprecierea potrivit căreia aceste informații nu aveau valoare adăugată semnificativă.

- 116 În sfârșit, Nedri arată că numeroase trimiteri în decizia atacată la răspunsurile pe care le-a dat la solicitările de informații, la cererea sa de clemență, la informațiile suplimentare furnizate în cursul investigației și la confirmările pe care a putut să le furnizeze la supozițiile Comisiei [considerentele (1082) și (1087) ale deciziei atacate] demonstrează că a făcut dovada unei cooperări extinse și continue.
- 117 Așadar, în opinia Nedri, reducerea care i-a fost acordată a fost în mod greșit de doar 25 %, iar nu de 30 %.
- 118 Comisia contestă această argumentație.

Aprecierea Tribunalului

- 119 Potrivit punctului 20 și următoarelor din Comunicarea privind clemența:

„20. Întreprinderile care nu îndeplinesc condițiile prevăzute în secțiunea [referitoare la imunitatea la amenzi] pot totuși beneficia de o reducere a amenzii care le-ar fi fost altfel aplicată.

21. Pentru a putea îndeplini condițiile necesare pentru o astfel de reducere, o întreprindere trebuie să furnizeze Comisiei elementele de probă cu privire la presupusa încălcare care reprezintă o valoare adăugată semnificativă în raport cu elementele de probă aflate deja în posesia Comisiei și trebuie să înceteze participarea la presupusa activitate ilicită cel mai târziu la momentul la care furnizează aceste elemente de probă.

22. Noțiunea «valoare adăugată» se referă la măsura în care probele furnizate întăresc, prin natura și/sau prin nivelul de detaliere al acestora, capacitatea Comisiei de a demonstra existența faptelor în cauză. În această evaluare, Comisia consideră în general că probele scrise care se raportează la perioada din care datează faptele au o valoare mai mare decât probele stabilite ulterior. De asemenea, se consideră în general că probele incriminatoare care sunt direct relevante pentru faptele în cauză au o valoare mai mare decât cele care au o relevanță indirectă.

23. Comisia stabilește în cazul oricărei decizii finale adoptate la finalul procedurii administrative:

- (a) dacă probele furnizate de o întreprindere reprezintă o valoare adăugată semnificativă în raport cu probele aflate în posesia Comisiei la acea dată;
- (b) nivelul reducerii de care va beneficia întreprinderea, care se va stabili după cum urmează, în funcție de quantumul amenzii care i-ar fi fost aplicată în mod normal de Comisie:

— [...]

— A doua întreprindere care îndeplinește condiția prevăzută la punctul 21: reducere cuprinsă între 20-30 %;

— [...]

Pentru a stabili nivelul reducerii în cadrul fiecăreia dintre aceste marje, Comisia ia în considerare data la care probele care îndeplinesc condițiile prevăzute la punctul 21 au fost prezentate și măsura în care acestea reprezintă valoare adăugată. De asemenea, ea ține seama de întinderea și de continuitatea cooperării pe care întreprinderea o dovedește de la data contribuției sale.

În plus, dacă o întreprindere furnizează probe de fapt care anterior nu au fost luate în considerare de Comisie și care au o incidență directă asupra gravității sau a duratei presupusei înțelegeri, Comisia nu ține seama de aceste fapte pentru a stabili cuantumul amenzii aplicate întreprinderii care le-a furnizat.” [traducere neoficială]

- 120 Astfel, pentru a stabili procentul reducerii la care are dreptul a doua întreprindere, Comisia trebuie să ia în considerare data la care au fost comunicate elementele de probă și gradul acestora de valoare adăugată. Comisia poate de asemenea să ia în considerare, însă nu este obligată să procedeze astfel, întinderea și continuitatea cooperării de care a dat dovadă întreprinderea de la data contribuției sale.
- 121 În speță, trebuie să se constate că Comisia a luat în considerare momentul la care a intervenit contribuția Nedri [considerentele (1082) și (1087) ale deciziei atacate] și că a apreciat gradul de valoare adăugată a elementelor de probă comunicate de aceasta [considerentele (1082)-(1085) ale deciziei atacate]. De asemenea, Comisia a luat în considerare și întinderea și continuitatea cooperării de care a dat dovadă Nedri de la data contribuției sale [considerentul (1087) al deciziei atacate].
- 122 În consecință, trebuie respinsă de la bun început critica întemeiată pe o nemotivare a deciziei atacate.
- 123 Pe de altă parte, trebuie amintit că punctul 23 din Comunicarea privind clemența prevede că, în privința celei de a doua întreprinderi care a îndeplinit condiția prevăzută la punctul 21 din aceeași comunicare, reducerea va fi de 20 %-30 % și că, în acest interval, reducerea va depinde de cele trei criterii menționate la punctul 120 de mai sus.
- 124 Caracterul timpuriu al cooperării și gradul de valoare adăugată a elementelor de probă furnizate, precum și luarea în considerare eventuală a întinderii cooperării întreprinderii după contribuția acesteia sunt criterii cumulative, ponderate în funcție de contextul și de împrejurările fiecărei spețe, care sunt susceptibile să determine o reducere cuprinsă în intervalul 20 %-30 % din cuantumul amenzii.
- 125 În ceea ce privește aplicarea de către Comisie a acestor diferite criterii, în primul rând, trebuie să se arate, referitor la aprecierea momentului la care Nedri a comunicat elementele sale de probă, că cererea sa de clemență a fost depusă la o lună după efectuarea inspecțiilor.
- 126 Așadar, cooperarea din partea Nedri a intervenit, în mod cert, într-un stadiu timpuriu al procedurii administrative – împrejurare recunoscută, în definitiv, de Comisie în decizia atacată [considerentul (1087)] – însă aceasta nu a survenit totuși imediat după efectuarea inspecțiilor, spre deosebire, de exemplu, de cooperarea din partea ITC.
- 127 Or, Comisia are dreptul să țină seama de asemenea împrejurări de fapt atunci când apreciază procentul reducerii pe care îl poate acorda unui solicitant de clemență pe baza cooperării acestuia.
- 128 În al doilea rând, în ceea ce privește valoarea adăugată a contribuției Nedri, trebuie mai întâi să se constate că Comisia a luat în considerare faptul că informațiile date de aceasta priveau întregul acord paneuropean, în special Clubul din Zürich, piața scandinavă, inclusiv Addtek, și Clubul Europa și că a recunoscut valoarea adăugată semnificativă a acestor elemente. Astfel, aceste concluzii ar reieși în special din considerentele (1082)-(1084) ale deciziei atacate.

- 129 În continuare, în ceea ce privește argumentele invocate de Nedri referitoare la piața germană, Comisia a considerat, în esență, că aceste elemente nu au contribuit în mod semnificativ la înțelegerea sau la dovedirea încălcării și că, în consecință, valoarea lor adăugată nu era importantă.
- 130 Or, trebuie să se constate că, împotriva acestei aprecieri, reclamanta se limitează să susțină că este prima care a furnizat Comisiei elemente de probă referitoare la acest aspect, că aceste elemente de probă priveau un număr mare de reuniuni privind alocarea clientelei și că, în lipsa lor, Comisia nu ar fi putut să dovedească desfășurarea acestor reuniuni.
- 131 Totuși, Nedri nu demonstrează modul în care ar fi inexactă afirmația Comisiei potrivit căreia alocarea clienților pe piața germană constituie doar un exemplu printre altele referitoare la o asemenea alocare, descris în secțiunea 9.1.3.6 a deciziei atacate, iar elementele de probă comunicate în acest sens au, așadar, doar o valoare adăugată relativă.
- 132 Trebuie să se considere că au doar o valoare adăugată relativă și elementele de probă furnizate de Nedri, care au permis dovedirea desfășurării anumitor reuniuni ale Clubului Europa privind una dintre componentele piețelor geografice coordonate în cadrul acestuia, și anume piața germană [ea se referă în această privință la considerentul (220) – inclusiv nota de subsol 354 – și la considerentul (223) – inclusiv nota de subsol 357 – ale deciziei atacate]. În plus, desfășurarea unei alte reuniuni referitoare la această piață a putut fi dovedită prin intermediul probelor furnizate de un alt membru al înțelegerii [a se vedea considerentul (221) și notele de subsol 354 și 355 din decizia atacată], astfel cum Comisia arată în mod întemeiat.
- 133 În al treilea rând, din considerentul (1087) al deciziei atacate reiese că Comisia a luat în considerare cooperarea ulterioară a Nedri.
- 134 În concluzie, având în vedere momentul la care a intervenit cererea de clemență a Nedri, valoarea adăugată a elementelor pe care le-a comunicat Comisiei și cooperarea sa ulterioară, trebuie să se considere că, fără a săvârși o eroare, Comisia a stabilit cota de reducere a cuantumului amenzii pe care trebuia să i-o acorde la 25 %.
- 135 Prin urmare, al doilea motiv trebuie respins.
- 136 În concluzie, acțiunea trebuie respinsă în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 137 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamanta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor Comisiei.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a șasea)

declară și hotărăște:

- 1) **Respinge acțiunea.**
- 2) **Nedri Spanstaal BV suportă, în afară de propriile cheltuieli de judecată, cheltuielile de judecată efectuate de Comisia Europeană.**

Frimodt Nielsen

Dehousse

Collins

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 15 iulie 2015.

Semnături

Cuprins

Obiectul litigiului	1
Istoricul cauzei	4
Sectorul care face obiectul procedurii	4
Produsul	4
Structura ofertei	5
Structura cererii	5
Schimburile comerciale în cadrul Uniunii și al SEE	5
Nedri și societatea-mamă a acesteia, Hit Groep	5
Procedura administrativă	6
Prima cerere de clemență și de imunitate acordată DWK	6
Inspecțiile și solicitările de informații	6
Alte cereri de clemență și răspunsurile date de Comisie	7
Deschiderea procedurii și comunicarea privind obiecțiunile	8
Accesul la dosar și audierea	8
Solicitățile suplimentare de informații	8
Decizia atacată	8
Clubul din Zürich și acordurile regionale	9

Clubul Europa și acordurile regionale	10
Procedura și concluziile părților	11
În drept	12
Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, a Orientărilor din 2006, a principiilor echității și proporționalității și a obligației de motivare, în sensul că, la calcularea cuantumului amenzii pe care a aplicat-o Nedri, Comisia a aplicat plafonul de 10 % la exercițiul financiar din anul 2009, iar nu la exercițiul financiar din anul 2002.....	13
Evocarea deciziei atacate	13
Argumentele părților	13
Aprecierea Tribunalului	14
– Evocarea principiilor	14
– Cu privire la temeinicia primului motiv	16
Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea punctului 23 din Comunicarea privind clemența și a obligației de motivare, întrucât Comisia ar fi trebuit să acorde reclamantei o reducere de 30 %, iar nu de 25 % din cuantumul amenzii	17
Evocarea deciziei atacate	17
Argumentele părților	17
Aprecierea Tribunalului	18
Cu privire la cheltuielile de judecată	20